

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Maiestatea Sa **Maria Ana**, văduva împăratului și regelui de pie memorie Ferdinand I, a răposat Duminecă în 4 Maiu c. n. în castelul seu Hradsin din Praga, în etate de 81 de ani.

Sibiu, 25 Aprilie 1884.

Când fu vorba de noul proiect de statut, prin care ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică regulează în mod definitiv împărțirea ajutoriului de stat, noi am oftat din adâncul inimei noastre, și am așteptat vocea bisericeii.

Adânc fu suspinul nostru și amară, de tot amară, maștera tractare, care ne-a provocat adâncul nostru suspin. Și ca suspinul nostru să fie și mai adânc, ca greutatea de pe inima noastră, cauzată de părinții mașteri, să fie și mai simțită, au venit oamenii noștri și pentru suspinarea noastră au aruncat cu petrii în noi, și pentru cuvântul că am așteptat vocea bisericeii cu tină și noroiu au aruncat asupra noastră prin diarele noastre conduse de binele (?) și prosperarea (?) bisericeii noastre.

Așteptat'am să se pronunțe biserica, și ea s'a pronunțat. N'am voit să influențăm cu părerile noastre, căci pentru noi vocea bisericeii este normativă în această importantă chestiune, și vocea bisericeii ne dispensează de tăcerea observată până acuma.

Durerea adâncă cât timp stă ascunsă în inimă, roade la temeliele vieții acesteia, și cu cât e condamnată a roade la ascuns, cu atât distruge mai tare organismul omenesc, fie el cât de compact.

Biserica s'a pronunțat și a sosit momentul, ca să ne descărcăm și noi amarul de pre inima noastră.

În numărul de ieri am dat un reasumat asupra ședinței sinodului cu privire la acest obiect, și am publicat concludul sinodului.

Ne a prins mirarea la vederea cu cât superficialitate s'a lucrat la ministeriu, și cu cât necunosință de cauză s'a compus și pus în lucrare noul statut pentru împărțirea ajutoriului de stat. Despre răință nu mai facem deocamdată amintire.

Acel nou statut ministerial regulează ajutoriul dat metropoliei ortodoxe române, un lucru ce nu există, și-l regulează cu atâta necunosință de cauză, încât omului sănătos i stă mîntea în loc. Dacă la locurile competente nu sunt oamenii în clar nici cu noțiunile „metropolie, archidieceză, metro-

polit, archiepiscop“ atunci să nu ne mirăm de ne mai pomenita cutezanță, cu care astfel de acte nechipsuite se subștern la sacra persoană a Maiestatei Sale spre aprobare. Un asemenea abus cu încrederea maiestatică n'ar fi permis nici chiar oamenilor dedați a lucra după curentul șovinistic, care stăpânesce astăzi situațiunea. Mai puțin ne putem esplica asemenea procedere dela prima persoană chemată a ține în dreaptă cumpănă adevăratele interese ale tronului și patriei, interese, cari la nici o întemplantare nu pretind abus de persoana maiestatică și neindreptățirea unei biserice vecinic credincioase dynastiei și patriei, a unei biserice, care cu loialitate a suferit asupririle în trecut, cu loialitate îndură prigonirile de acuma, cari numai în privința timpului diferesc de cele din trecut.

O asemenea atitudine față cu biserica noastră nouă ne este cu totul neesplicabilă. Neesplicabilă, căci noi așteptam ca cel puțin terenul bisericesc să rămână curat de uneltiri tendențioase. Avem noi destule rane în trupul națiunii noastre. Vindecarea acestora prin o înțeleaptă conduită politică — aceasta a fost tendența noastră și credem și principala chemare a părintescului guvern. Biserica noastră așteaptă și pretinde perfecționare și consolidare internă, căci multe sânt lipsele ei, și și mai multe puterile centrifugale, cari s'au furișat și lucră cu voie și fără voie în detrimentul bisericeii. În asemenea disolare ca trăsnet din senin vine noul statut ministerial spre a zădărnici ori ce nisuință spre bine și în cele politice și pe teren bisericesc.

Dela 1861 până la 1875 biserica noastră trăgea un ajutoriu de 24,000, și din acesta se îndulcea preoții noștri. Biserica împărția ea însăși ajutoriul împărțesc după trebuințele preoției. Și ea era chemată a distribui acest ajutoriu, căci ea cunoșcea mai bine trebuințele credincioșilor sei servitori la altariul Domnului. Dela 1875 începând ingerința ministerială jigni pas de pas acest drept al bisericeii noastre și noul statut ia această afacere din mână bisericeii și o dă la dispoziția organelor statului.

Consistoriul în frunte cu archiepiscopul se degradează la un simplu birou informativ și statistic, care va ave a-și da părerea asupra suplicelor întrate la ministeriu, acesta apoi după cum va fi dispus va considera sau desconsidera părerea informativă a bisericeii. Biserica va fi redusă la umilita rolă de a face însăși servicii intereselor egoistice ale celorla ce lucră pe căi, când piezise, când oa-

ble pentru ruina bisericeii, accelerând demoralizarea în sinul ei prin organele administrative a le statului, cari sunt chemate a judeca despre vrednicia sau nevrednicia preoților noștri ca preoți, căci preoții numai ca preoți au a fi împărțasiți din acest ajutoriu.

O asemenea vătămare a bisericeii pre noi ne a măchnit adânc, pentru aceea am suspinat din adâncul sufletului, și am așteptat vocea bisericeii. Fostam injurați, suspionați și ear injurați, noi însă am așteptat vocea bisericeii.

Biserica s'a pronunțat. Deamnă și resolută este vocea bisericeii. Și efectul ei va fi cu atât mai mare, cu cât clerul și poporul nostru sunt de acord cu reprezentanța sa, cu sinodul archidiecezan.

Plăcut atinși de demnitatea și resoluțiunea bisericeii întră apărarea autonomiei și conservarea nimbului ei, ne legănăm în dulcea speranță, că clerul nostru va pricepe vocea bisericeii și nu va fi preot, care cu desconsiderarea vocei bisericeii se va adresa pentru asemenea ajutoare la ministeriu. Noi credem că preoțimea noastră ține mult la demnitatea sa, la drepturile și demnitatea bisericeii și la disciplina, ce trebuie să caracterizeze biserica noastră.

Se vor face poate încercări pentru a seduce pe preoți ca contra vocei bisericeii, să caute ajutoriu pe umilitoarea cale propusă de noul statut. Și seducătorii se vor folosi de mijloacele ce le stau la dispoziție.

Noi însă nu credem că vor fi preoți, cari vor desconsidera vocea bisericeii. Și biserica preferă a abdice la asemenea ajutoriu, decât să abdice la autonomia sa, la nimbul seu și să se umilească. Asemenea vor face și preoții noștri. Și noi tare credem, că spre salvarea bisericeii protopresbiterii noștri vor fi în fruntea clerului și vor da îndrumările necesare, ca clerul să nu se degradeze, să nu se umilească.

Umilirea e umilire, și caracterele se probează prin cele mai grele ispite. Ne închinăm bisericeii pentru resoluțiune și demnitate și sântem tari în credință, că și clerul nostru parochial va ținea mult la demnitatea sa, la demnitatea bisericeii.

Diastica noastră are ocaziune să demonstre că ea este, a fost și va fi condusă de binele și prosperarea bisericeii noastre, și că în chestiunile interne vitale între noi nu este divergență de vederi.

FOIȚA.

CURIERUL LITERAR.

Sumariu: *Mélusine*; primul fascicul. — Comicul latin Plaut și limba română. Latinitatea limbii române după credințele unui diplomat engles. — Cestiunea originelor la micile popoare. — Destoinicia Grecilor în aceasta privință.

Anunțaserăm mai septămânele trecute apropiata reaparițiune a diarului de literatură și mitologiă populară, *Mélusina* sub direcțiunea dlui Gaidoz și E. Rolland. Primul număr din al doilea volum a apărut la Paris, la librăria Chevalier (39, Quai des Augustins). Ca și în volumul apărut în 1877, directorii *Mélusinei* s'au silit a da numărului de față aceeași instructivă și internațională varietate.

După manifestul adresat cetitorilor, găsim în acest dintăiu fascicul un articol al dlui Bogisici asupra importanței datinelor populare, juridice; o snoavă, adecă o istorioară asupra „încurcătorei picioarelor“ la Basci; o mănunțită cercetare asupra curcubeului și credințelor populare, cari țin de densusul în toată lumea; o legendă sârbească asupra țințărilor, și alte articole unele mai interesante decât altele; — cu atât mai interesante, cu cât cetitorul român vedând cele ce se crede asupra curcubeului seu „încurcătorei picioarelor“, în țeri multe și departate, e tentat la fie-ce rënd a esclma: așa e și la noi!

Nu vom mai reveni asupra importanței acestei părți de literatură, nici asupra folosului ce nasce din

comparațiunea uneia și aceleiași legende sau datine, unuia și aceluiași mit, conservate la diferite popoare, cu variantele inspirate de geniul particular al fie-căruia din ele. — Ne mărginim a semnala studișilor Români de literatură populară diarul dlor Gaidoz și Rolland, și ne permite a ale spune că ori ce comunicațiune asupra ori-cărui gen de literatură populară română este și va fi primit cu cea mai mare bunăvoință și mulțămire de redactorii *Mélusinei*.

Ocaziunea e potrivită și minunată de binevenită a se arăta folkloristilor din apus bogățiile literaturii populare române, și în acelasi timp ale spune că multe din legendele, datinele, obiceiurile și dictoanele ce li se da numai și numai ca sârbe, bulgare ori muntenegrene, sânt și române.

Pentru ce, ne am întrebat mai adesea, și mulți din compatrioții noștri să se fi întrebat tot astfel, pentru ce să nu se scie că și geniul poporului român a fost capabil să cante s'au să creeze cutare poezie s'au cutare legendă? Bunaoară, pentru a da un exemplu dintr'o miă, n'ar fi oare cu drept și bine ca, vre-odată când vr'un folklorist frances ar studia peregrinațiunea legeudei așa numitului „Maitre Jean“, al catedralei din Strasbourg, să se scie că avem și noi un poetic „Mesterul Manole“ și că legenda nu se găsește numai în Alsacia, în Britania și paremise în Serbia după cum ceteam în nu sciu ce Revista? Tot astfel de ce să nu se scie că snoava din Lotaringia „la Flave du Rouge Couchot“ (basmul cu Cocosul roșu) să ață și la Românii ciscarpatini, ear nu numai la

Sazii din Transilvania cum a spus o nu sciu ce scriitor din partea locului citat de folklorist frances?

Dni Gaidoz și Rolland, în studiul făcut în colaborațiune asupra curcubeului și credințelor populare privitoare la densusul, ne vorbesc în treacă de Plaut și de dictionul pe care veselul comic latin îl pune în gura unuia din personagiile sale.

Să scie că, în ceea ce privește credințele și locuțiunile poporului de jos dela Roma și din campania romană, Plaut a fost și este o comoară nesecabilă pentru învățaii tuturor tipurilor — comoară poate mai bogată decât Aristofan în ceia ce privește poporul de jos al Atenei. Cu densusul, cu Plaut, s'a putut reconstitui viața plebei, ocupațiunile și obiceiurile dînice, esclamațiunile șirete, strimbătorele și în fine toată fierea expansivă și sgomotoasă a Latinilor sâraci. Plaut a fost studiat din toate punctele de vedere din timpul renascerii și până azi.

Punctul de vedere neexplorat încă este — și cred că nu me înșel — cel românesc. Pucine studii române ar presenta, cred un interes mai viu de cât studiul care s'ar intitula pe drept: „Comediile lui Plaut în vedere cu limba și obiceiurile poporului român“. Ar fi nenumărate apropiările ce s'ar face. Cercetătorii și după densusul noi cetitorii, am rămânea înmărmuriți vedând fidelitatea cu care poporul român a păstrat intacte, cu minime preschimbări, sute și sute de numiri, locuțiuni și obiceiuri latine. De s'ar ceti în treacă și pe iute numai unele din comediele nemuritorului scriitor latin, adevărul ce enunciarăm mai sus ar apare cu putere.

Revista politică.

În statul nostru se petrec lucruri importante, și va fi bine să fim cu luare aminte ca ele să nu ne surprindă. Împăcarea naționalităților, sau în termen modern vorbind — aflarea unui „modus vivendi” nici odată dela dualism încoace nu s'a ventilat cu mai mare râvnă, ca și acuma. Ziarul „Neue freie Presse” în numărul de Luni seara aduce o corespondență din Sibiu, în care se pune în vedere împăcarea guvernului cu sasi. Pre noi aceasta ne umple de bucurie și n'am reflecta cu îngrijire dacă aceea corespondență n'ar păși cu denunțarea, că românii pasiviști neagă terenul de drept în stat și cresc pruncii în spirit contrariu statului și că de preste munți așteaptă mântuirea. Este preste puțință ca un singur om să resbească cu toate și la toate. Deocamdată atâta, și apoi vom reveni.

Sesiunea sinodului arhidieceșan.

Ședința a VII-a din 21 Aprilie (3 Main).

Ședința a VII-a s'a început dimineața la 9 oare. Autenticarea protocolului a cerut timp aproape o oră. În cele din urmă protocolul s'a autenticat.

Votul separat insinuat de dl Simion Popesc și înaintat și cetit numai în numele său, la predare fu subscris de mai mulți, și adecă de domnii P. Truța, Zaharie Pușcariu și Petru Gligor. Această împregiurare a dat ansă la desbateri. În urma urmelor protocolul s'a autenticat cu redactarea următoare: Protocolul se verifică cu acel adaus, că votul separat dat și înaintat în scris de deputatul Simion Popescu, deputații Petru Truța, Zaharia Pușcariu și Petru Gligor l'au subscris fără a fi insinuat și dășii vot separat, ori să se fi alăturat la acela la timpul său.

Se prezintă cererea deputatului Grigorie Pletosu pentru concediu pe restul sesiunii, și se încuviințează.

Protestul parochului din Bucurdea vinoasă, Teodor Pop, contra ținerii de cărcimă în o casă situată în apropierea bisericii, și cererea învățătorului Ioan Botean din Gioagiu pentru a fi repus în postul său de învățătoriu, se predau comisiunii petiționare.

Din partea biroului se raportează că deputatul Nicolau Cipu din cercul XIX mirenesc nici s'au prezentat, nici și-au cerut concediu, ear deputatul din cercul at XIII. Ioan Cipu nu și-a justificat cu nimica absentarea. În urma acestui raport sinodal conform §. 8 din regulamentul afacerilor interne dechiară de vacante posturile de deputați ale numițiilor domni.

La invitarea Escelenției Sale P. Archiepiscop și metropolit sinodul ia concludul:

„Din simțul de grațitudine și pietate ce datorim memoriei fericitului mare arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna, a întemeiatorului vieții noastre constituționale bisericesci, pre cum și binefăcătorilor bisericii noastre Emanuel Gozdu și Dimitriu Andronic, pentru odichna și repausul sufletelor acestor binefăcători se va celebra mâne dimineața la 10 oare după terminarea Sântei liturghii

în biserica parochială părăstas solemn, la care au se asiste membrii sinodului.”

Despre celebrarea părăstasului am raportat în numărul trecut.

La ordinea Țilei urmează apoi desbateră asupra punctelor IV. și V. din raportul consistoriului cu privire la împărțirea de ajutoare la învățatori și scoale, și cu privire la celebrarea părăstasului solemn în Reșinari la 16 Iunie, anul trecut ca a X. aniversare a morții tericitelui arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna. Raportul se ia spre știință.

Cu privire la punctul VI din raportul consistorial, despre deputațiunea consistoriului nostru la Maiestatea Sa din incidentul reedificării Seghedinului pentru formularea corectă a unuia conclud sinodal, punctul acesta se ia dela ordinea Țilei și pertractarea asupra lui se amână pe altă ședință.

Punctul VII., referitoriu la fundațiunea „Andronic” se ia spre știință; punctul VIII., privitoriu la dispoziția luată în privința îndeplinirii postului de fiscal în mod provisoriu în urma morții fostului fiscal consistorial Dr. Ioan Borcea, asemenea se ia spre știință și sinodul pentru pierderea suferită prin moartea fostului fiscal și deputat sinodal Dr. Ioan Borcea dă expresiune condolenței sale prin sculare.

Punctul IX., în care se Țice că cu privire la alte obiecte vor urma rapoarte speciale, se ia spre știință.

Se pune apoi la ordinea Țilei raportul senatului școlariu al consistoriului arhidieceșan. Raportor Dr. Nicolau Pop. Fiind raportul împărțit printre deputați se privește de cetit și se pune de basă la desbateră specială.

Raportul se ia la cunoștință cu acel adaus, ca de oare-ce învățătorii cercetează foarte rău conferențele învățătorești și în special fiind-că în protopresbiteratul Bistriței din 23 învățatori au fost numai unul la conferența acelu district, la Alba-Iulia din 29 numai 2., Gioagiu din 21 numai 3., Cetatea de peatră din 10 învățatori 4., Lupșa din 22 numai 5. Consistoriul se ia măsurile posibile față cu protopresbiterii din citatele protopresbiterate, ca să se facă posibilă cercetarea conferențelor învățătorești. Apoi s'a mai dispus ca la diferitele scoale să se specifice câte sunt cu câte 1. câte cu 2, câte cu 3—4. 5, învățătorii; și se facă evident și numărul fetițelor, cari au primit catichisățiune în școli străine.

La punctul, visitarea scoalelor s'a constat și acuma necesitatea de a se visita scoalele prin comisariu din centru. La nedumerirea că pentru ce nu s'a satisfăcut acestei necesități tare simțite în anul trecut, s'a dat deslușirea că mulțimea agendelor în senatul școlariu cu un singur referent a făcut imposibilă visitarea scoalelor în măsură mai mare, acuma însă după noul regulament în senatul școlariu vor fi distribuite mai multe puteri și se va putea satisface și acestei necesități.

Regulamentul afacerilor interne ale consistoriului arhidieceșan se pune acuma la ordinea Țilei. Raportor deputatul Parteniu Cosma: Fiind deja împărțit între membrii sinodului se privește de cetit, se pune ca basă la desbateră specială și se primesce cu unele modificări până la §. 26.

Cu acestea ședința se ridică.

Mai anii trecuți la diferite lecțiuni făcute de profesorii Sorboniei asupra comediei plautine *Rudens*, un spectator indiferent ar fi suris uitându-se la cei 3—4 studenți români, cari urmau explicațiunile și cari se întrebau mereu din ochi, cu o mirare atât de viuă pe cât de comică, dacă profesorul nu esplica vr'un autor din vremurile bătrâne.

E încontestabil și un bătrân romanist german care cunoaște limba română din dicționarul dlui de Cihac ne-o mărturisea mai Țilele trecute spre marea noastră bucurie — încontestabil, că pentru explicațiunea adevărată nu fantasisă a testului plautin, limba română cu bogăția locuțiunilor sale țărănesci ar fi de mare ajutor celui care ar cunoaște-o. Pentru a ve convinge, luați *Captivi* sau ori-ce altă comediă a lui Plaut și preumblându-ve la țeară — la munte nu la baltă — ascultați cu atențiune doi țărani cum se ceartă o babă cum descântă, un mosneag cum povestesece. Cele ce veți auzi, vor fi de ajuns a ve proba că nici un scriitor latin nu dă limbei române titlul mai puternic de latinitate decât bătrânul Plaut.

Nici vorbă, după această încercare nu vom conclud că la noi, la țară și munte, se vorbește latinesce curat; adecă nu vom face ca acel secretar al ambasadei engleze din Constantinopole care, străbătând România dela Giurgiu la Turnu-Roșu, pe la 1818 ori 1819, da zor la Căineni cu latineasca lui Cicerone (Țisă pe englezesece, ce armoniă!) în casa postei și — frumosul aci e! — era priceput. Conversațiunea diplomatului engles cu un cioban e epică; ear culmea hazului e observațiunea ce face englesul după ce reproduce în cartea sa acea conversațiune;

„Limba p'aci e latină, Țice dânsul, dar cu destule barbarisme și solecisme”. Intr'adevăr, e de regretat că slușnica care i fripsese puil de găină, așteptând să vină caii dela iarbă și ciobanul care trecea cu oile pe dinaintea poștei, nu s'au exprimat pe latinesce cu puritatea lui Virgil.

Ori-cum ar fi însă, noi sântem convingi că un studiu consciincios al comedielor plautine din punctul de vedere român, ar procura cercetătorului român surprinderi peste surprinderi, și pe lângă acestea o profundă mulțămire sufletească.

Cercetătorul român ar vedea la fie-care pas cu câtă neinvinsă tenacitate poporul român a conservat și conservă încă moștenirea ce i-a încredințat acum 18 secole legionarii Romei, pe care, cu toate vijeliile hordelor barbare, el a scăpat-o teafără nevătămată.

Europa învățată admiră tenacitatea populațiunei basce din munții Pirenei, aceea, a Bretonilor din peninsula armoricană, aceea a Celților din provincia Cornouailles a Angliei, aceea a Elvețianilor din cantoanele primitive. Scriitorii cari studiaza istoria și folklorul acestor populațiuni se simt datorii a întona la începutul publicațiunilor lor câte un imn spre lauda țăranelui, care a știut să păstreze străvechia tradițiune, de Țice ori seculara legendă. Pentru ce nu s'ar cuveni oare și poporului român aceleași laude dacă nu și mai mari, avându-se în vedere peripețiile prin cari dânsul a trecut și desastroasele influențe la cari limba și obiceiurile sale a fost supuse în decurs de secole?

Pentru aceasta, ar trebui ca noi să atragem

Ședința a VIII-a din 22 Aprilie (4 Main).

Se deschide la 11 1/2 oare. Protocolul ședinței premergătoare se cetesce și autentică.

Cererea deputatului Zacharie Pușcariu pentru concediu pe restul sesiunii, se încuviințează.

La ordinea Țilei urmează raportul comisiunii organizatoare. Raportorul deputatul Parteniu Cosma referează cu §. 27 începând asupra acelu regulament, care se primesce și cu 1 Ianuarie 1885 va intra în valoare abrogându-se regulamentul vechiu cu excepțiunea părții ce tractează competența senatelor, care se susține până la altă regulare.

Finit astfel acest obiect se pune la ordinea Țilei raportul comisiunii organizatoare cu privire la salarisarea funcționarilor consistoriali, și constatându-se că consistoriul n'a înaintat sinodului proiect separat despre sistemizarea funcționarilor consistoriali, raportul se ia dela ordinea Țilei până când v'a intra dela consistoriu proiectul pentru sistemizarea posturilor.

Cu acestea ședința se încheie la 2 oare după ameași.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”.

Chirpăr, 17/29 Arilie 1884. Stimate d-le Redactor! Nu știu când va veni și timpul acela, ca să pot scrie și ceva îmbucurătoriu de pre la noi, mai cu seamă în cea ce ne privește pre noi românii, cari convețuim în comună mestecată cu sasi și formăm numai o terțialitate a locuitorilor comunei: frații sasi nu s'au mulțămit numai cu aceea că ne asupresc unde numi ne pot, îngreunându-ne traiul și esistența, și tot pasul trebuie să-l cucerim cu sacrificii de bani și timp până dobândim vreun drept de pre la autoritățile mai 'nalte: dară mereu eram timbrați și de oameni immorali, dedați la furturi și mișelii.

În anul 1880 s'au înființat și la noi o societate de pompieri exclusiv dintre sasi, acestia pre lângă problema de a stânga focul, mai aveau să servească și ca pădători de noapte, și spre mare uimire de atuncea încoace s'au întemplat cele mai multe furturi în comună. S'au furat: bucate, rimători, haine, ba chiar și casa parochului evang. A. Gottschling unde suflet de român nu s'au putut apropia, a fost despoiată de nisce vestimente și bani, dela alt individ sas s'au furat deodată 5 cai.

Toată lumea întreba cu uimire cine putea să fie hoțul; eară sasi Țiceau în genere că numai românii au fost.

În noaptea da 8 spre 9 Aprilie st. v. serbătorile s. Pașci s'au furat 2 cai dela un sas; abia s'au lătit bine faima în comună despre furt, și sasi au și început a aserie și aceia faptă românilor, auȚiai numai pe sasi: „Au putut postii români 7 săptămâni, și acum abia au așteptat să vină Pașcile ca să fure cai.”

Atât sasul păgubit, cât și publicul era interesat spre a afla pre furlul. Abia Joi în 12 se desoperiră toate: Martin Drottelei, care nici după nume nu e român, dar asigură pre ori și cine că e sas

întăiu luarea aminte a învățătorilor apuseni, noi să dăm semnalul cercetărilor într'un teren încă neexplorat. Pe urmă să fim siguri că, îndată ce se va auzi de bogăția lui, folkloristii ca și tot felul de învățați vor alerga spre noua mină cu aceeași ardoare cu care aleargă aȚi muncitorii spre terenurile aurifere ale Australiei.

*

Cei cari se uită cu bunăvoință și iubire la ale literaturii române au observat de vre-o 10 ani încoace un lucru bizar în mersul acestei literaturi. S'a veȚut și se vede că pasiunea românilor pentru Roma antică, pentru limba și tradițiunile ei a decrescut foarte, ca să nu Țicem că a dispărut cu desăvârsire. După generoasele încercări de latinizare peste măsură, atât de justificate pe atunci de grelele circumstanțe politice ce străbătea romanismul; după ce voirăm ca toți Românii, țărani și țărgoveți, să vorbească mai latinesce decât legionarii lui Scipione și lui Cesar; după ce în fine, o mulțime din oamenii apusului se convingeră că sântem latini, mulțămită muncii și oboselilor generațiunei, care ne-a preces și a cărei tenacitate ar trebui să ni-o urăm noue și să o urăm următorilor noștri: — mai toți credem astăȚi că lucrul s'a sfârșit, că Roma antică și limba latină trebuie lăsată în pace. Ba încă cei cari ar voi să mai revie asupra unor cestiuni considerate ca lămurite cu prisos, sânt întem-pinați adesea cu un suris de comiserățiune sau de ironică glumă,

Comisiunea și ironia ar fi legitime când cestiunea s'ar presenta într'adevăr ca terminată, și când

